

З особистого...

Вдалині загуркотів жовтий мікроавтобус: сьомий маршрут зі ще минулорічним оголошенням «Шукаємо водіїв категорії В» – стабільність, це ж добре. По дорозі йдеться легко. Прадавній брук застелили порцією свіжого асфальту. З декількох кілометрів дороги полагодили один, бюджет спустошили, звісно, на всі три. Місцевому депутату стало шкода свого району, по якому човгав сандаликами колись в дитинстві – ще один плюс до прилизаної репутації напередодні виборчої кампанії. Я пропускаю її вперед, трохи відстаю, аби не наступати на п'яти – маємо ще п'ять хвилин, доки металеве тіло облупленої бляшанки не заверне свої раритетні суглоби біля аеродрому і проїде повз нас.

Роки безжалісні – колись гордовита постать, яку не брали ні дитинство, загнане у хлів або пасовисько, бо «діти не свині, самі знайдуть як пожитися, а хазяйству рука треба», постійні операції на доньці, ні хапуга-шеф, земля йому пухом. Стійкий нордичний характер, шкода, що безсилий проти ерозії часу. Їй личить подарована малинова помада і новий кардиган. Після інсульту В часто дивиться в дзеркало – наче прагне знайти там відповідь чи схвалення. Зараз поглядає на взуття і поли джинсів, нервово мне сумку в руках. Вона напружена, але відганяє неспокій короткими кивками у такт моїм словам. Прямокутна тінь маршрутки затуляє нашу кількахвилинну мовчанку. Я мовчки суну червону купюру водію, дбайливо вкладаю решту у задню кишеню. Говоримо про якісь дрібниці – мої курйозні пригоди на велосипеді, погоду, від'їзд до Києва. Smalltalks, авжеж. Я не дивлюся в очі, ковзаю поглядом по водній гладі ставка, пішоходах, безглуздій зупинці з лавкою, що ледве виступає від землі, – то до нас, врешті, покращення дісталися.

Виходимо. Я по буханку житнього, В по апельсини. Тротуар геть вибитий, мої балетки ковзають по щебеню, намагаюсь втримати їх хоча б пальцями. Сонце пече по-весняному ніжно, у нього ще немає літнього завзяття. Розпашілі від інтенсивної ходи, заходимо у прохолодний під'їзд двоповерхівки. Нам у 15 квартиру. У відповідь на дзвінок лунає гортанне «Хто там?». «Свої», – десь далеко і по-чужому низько видавлюю я. У самій нічній сорочці, з гулькою засаленого волосся і неслухняними прядками, Н впускає нас всередину. Я ніяково віддаю поліетиленовий пакет з гостинцем – яка пошлість, але в чужу домівку з пустими руками – зась. Густе, важке повітря глухо вдаряє по легенях. Добра не чекай. Трикімнатна, але надзвичайно крихітна квартирка, знайома з підліткового віку. Н починає розмову, сльози здавлюють горло, голос сходить на шепіт: «Оце тільки

заснув. Готовий труп. Намагався встати, але я ледве вмовила. Він такий безсилий – я ж не підніму, я ж не зможу, Вітю. Солоний град підкреслив впалі очі, поцятковане судинами і порите мереживом зморшок обличчя. Дерев'яний хрестик на чорній капроновій нитці стрясало від глибоких ковтків солодкого, смердючого повітря і судомних схлипів беззвучних ридань. Лице В злилося з кольором помади на вустах. Вона тихо ворушила губами, заспокоюючи жінку. Вона розуміла усю марність своїх слів, цих звукових коливань, що не мають ніякої ваги, але діють колисковою на спрагли до співчуття вуха. Я ковзала поглядом по заправленому у зелене ліжку, вглядаючись у блідий кістяк хрещеного. Напіврозплющені чи то не до кінця заплющені сірі очі. Якого біса розводити тиради про пустий чи повний стакан, коли життя нахрін перевертає склянку, а уламки скла потрапляють у серця коханих. Дорога операція, найкращий хірург, вдаваний оптимізм і слабкі наркотики до п'яти разів на день. Розстібнута сорочка, аби побачити як натужно здійснюються груди. Сухі нитки губ – В не приймав їжі з учора. Він стрімко тане, як останній березневий сніг. Його п'ятки чорні не тому, що з босими ногами порався на грядці – у якості морального відпочинку від кабінету та стосів папірців; так смерть мітить свою перемогу над останніми спробами препаратів відвоювати здорові клітини. Рак шириться по всьому тілу, життя слабко струменить по жилах. Я сиджу на краєчку ліжка, по-ідіотськи гладжу його руку від ліктя до кінчиків пальців. Моторошно і нудко. Ми відходимо в залу, Н просить сісти на диван, перекинутися ще кількома словами, подумки віднести її кудись далеко, де Вітя їде на велику за 20 км до неї на дискотеку, на нього заглядається багато дівчат, та і сам він до протилежної статі не байдужий, але наполегливо крутить педалі по дубовій алеї – любов така, бо мовчки сопе і щотижня крутить свою синю Україну ще з більшою завзятістю... Я чую шурхіт, бо не вслухаюся в розмови. Зриваюся з місця і суну до ліжка. Зву Н. Тендітна дівчина з фото тепер стоїть скоцюрбившись над кістяком свого чоловіка. З ним і в Крим, і Рим і по мідних трубах. Я далі гладжу його руку, щось глухо відповідаю. Він раптово розплющує очі, ясно-ясно дивиться: «Олюньчику, ти тут, сонечко. А тато теж тут?». Я хитаю головою. Четвер, на роботі він. В тут. Він пильно дивиться на нас майже хвилину. «Ви йдіть, будь ласка, йдіть... я тут, – зам'явся, – срати буду». Мої легені здавив запах. Вірність вимірюється не в кіловатах чи кількості поглядів на симпатичних сусідок. Любов тут у ганчірці і тазику теплої води, у підсліпуватій бабуні, що не так давно стояла поруч у РАГСі, даючи обітницю. Вона могла лише дбати про його гігієну, могла виплакати очі геть, заламати руки, прокусити губу до крові – не могла лише протистояти кінцю, що має наблизитися вранці наступного дня, труні,

усвідомленню своєї самотності. Вийшла. Довго трималася. Істерично дивилася в очі В. «Ми тут зайві, пішли». Я зайшла у ванну кімнату, вмилася, поправила розтріпане волосся собі і В. Н вийшла з кімнати, я на автоматі відкрила двері туалету, ввімкнула світло, відкрила кришку унітазу. Вода була червоно-брунатного кольору. Н вимила руки, бідкаючись, що води немає, в запасі лише неповна бочка, в разі чого не стане. Злість на місцевий водоканал блискавкою майнула у мене в голові. Ніздрі важко сприймали бідне на кисень повітря. Балетки зрадницьки ковзали на ногах. А я хотіла захватись у якусь темну шафу, залягти подалі від шурхоту в спальні. Я сказала щось філософсько-безглузде на прощання, не знаючи коли ще побачу Н, попутно сьорбаючи сльози і ледве тримаючись, аби не забитись у лихоманці істерики. В голові міцно сиділи її слова, про те як В просив її щось вколоти, щось зробити, аби він швидше віддав Богу душу. А вона не могла взяти на себе цю ношу, яку б не витримала. Він все життя був здоровіший від неї, хоча останні кілька років «тягав ногу», як казав тато. Мав проблеми із суглобами, але невтомно допомагав обом синам будуватися, щоб годувати п'ятьох внуків. Ми постійно носили їм вечерю на Різдвяні свята. Він був майже на кожному моєму дні народження, був тату за брата, коли той переїхав в У, був найкращим хрещеним, про якого можна було мріяти. До біса банальність, він вартий кожного слова, світлого спогаду. Історії про те, як після чарки співав на моєму третьому дні народженні, сусіди перепитували – хто так заводив. «Ніч яка місячна, зоряна, ясна...». Я все пам'ятаю, це неможливо стерти, воно засіло у тих шарах душі, до яких не дістанеться ні одна мирська турбота. Це інші матерії. Його останні слова... От, думаю: як великі люди могли казати щось влучне, помираючи. Смерть, вона ж різна. Спокійна уві сні, чи пекельна під крапельницями і хімією. Коли вона дивиться в обличчя, що можна сказати!?